

MEGJEGYZÉSEK ROGERIUS MAGYARORSZÁGI MÉLTÓSÁGVISELÉSÉHEZ

Rogerus, az itáliai születésű történetíró nevét — jelenlegi ismereteink szerint legalábbis — csak Magyarországgal kapcsolatos források hagyományozták az utókorra. Életpályájának legmaradandóbb alkotásából, a *Carmen miserabile* című gesztából kitűnik, hogy nagyon alapos ismeretei voltak a magyar viszonyokról. A tatárjárás katasztrofális következményeinek magyarázatát keresve olyan mély és szerteágazó elemzését adta a magyar királyság 1230-as évekbeli helyzetének, hogy ennek megalkotásához önmagában a szerző rendkívüli éleslátása és nemminden-napi elemzőképessége aligha lett volna elegendő a helyzet tapasztalati ismerete nélkül. Éppen ezért, amíg Rogeriusról a mű szövegén kívül egyéb adatok nem álltak az első tudós biográfusok rendelkezésére, származását illetően könnyen félrevezethette őket a szerző pontos tájékozottsága a magyar ügyekben.¹

Rogerus magyarországi működésének forrásokkal alátámasztható adataiból a következő pályakép vázolható fel. Pecorari Jakab bíboros káplánjaként közreműködött a beregi egyezmény előkészítésében, amikor is ő számolt be Rómában IX. Gergely pápának a legátus működéséről és a II. András királlyal folytatott tárgyalások helyzetéről.² Bizonyosan tudjuk, hogy a tatárjárás mint váradi főesperest érte Magyarországon.³ Váradon betöltött hivatalát 1243 novemberében igyekezett egy másikra felcserélni, mégpedig a soproni főesperességre. IV. Ince pápa erről tudósító oklevelében még mindig Pecorari Jakab káplánjaként történik róla említés.⁴ Ismert, hogy Jakab bíboros 1244. június 26-án meghalt.⁵ Személyében Rogerus nemcsak felettesét, de legfőbb támogatóját is elveszítette. 1249. április 30-án IV. Ince pápa értesítette a spalatói főesperességet és a káptalant, hogy Rogeriust nevezte ki spalatói

¹ Magyarországi, illetve váradi születésűnek írja: CZWITTINGER DÁVID: *Specimen Hungariae literatae*. Frankfurt—Lipscse, 1711. 317.; BOD PÉTER: *Magyar Athenas*. Nagyszében, 1766. 232—233. és HORÁNYI, ALEXIS: *Memoria Hungarorum et provincialium scriptis editis notorum*. Posonii, 1777. pars III. 183—184. Pontos származási helyét Spalatói Tamás jegyezte fel. In: *Historia Salonitana* cap. 46. Kiadása: GOMBOS, ALBINUS FRANCISCUS: *Catalogus Fontium Historiae Hungaricae III.* [a továbbiakban: GOMBOS III.] Bp. 1938. p. 2250. Elmondja, hogy a pápa elutasítva a spalatóiak jelöltjét az érseki méltóságba „mitteret Appulum quemdam de partibus Beneventanis Rogerium nomine, ex oppido, quod Turris Cepia (Turris-cepit) vocatur.”

² 1233. augusztus 12. THEINER A.: *Vetera Monumenta Historica Hungarum Sacram Illustrantia I.* [a továbbiakban: THEINER I.] Romae, 1859. 115—116. [196. sz.].

³ *Scriptores rerum Hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum*. Ed. EMERICUS SZENTPÉTERY, Bp. 1938. Vol. II. *Rogeri Carmen miserabile*, cap. 34. 576—577.

⁴ 1243. november 13. FEJÉR, GEORGIUS: *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*. [a továbbiakban: FEJÉR CD] Budae, 1829 IV/1. 304., valamint THEINER I. 188. [350. sz.].

⁵ UGHELLI, FERDINANDUS—COLETTI, NIKOLAUS: *Italia Sacra sive episcopi Italiae*. ed. 2. Venetiis, 1717. Tom. I. 207—208.

érsekké, aki ekkor Toletanus János bíboros káplánja volt.⁶ 1249-től egészen haláláig, 1266. április 14-éig Spalató érseke volt. Érseki működéséről egyrészt Spalatói Tamás számol be idézett művében, másrészt pedig jó néhány oklevél is fennmaradt tevékenységéről.⁷ Nem kétséges, hogy működésének színtere 1249 után a magyar királyság, közelebről pedig a spalatói érsekség volt. Sokkal problematikusabb annak eldöntése, hogy már érsekké választása előtt is teljesen Magyarországhoz kötötték-e őt az itt viselt tisztségei, avagy nem. A kérdés megválaszolásához több körülmény együttes vizsgálata és súlyának mérlegelése szükséges.

Rogierus váradi főesperességének kezdetére vonatkozó forrásunk nincsen. Leginkább az a lehetőség valószínűsíthető, hogy a tisztséghez még Pecorari Jakab legációja során jutott. Számos példa van rá, hogy egy pápai legátus kíséretéből valaki a legátusi jogkör alá tartozó területen kapott hivatalt.⁸ Amikor Rogierus 1232-ben Magyarországra került, még feltétlenül fiatal, legfeljebb 25–30 év körüli klerikus lehetett. Felettese alig több, mint egy éve lett bíboros, s magyarországi útja előtt nem volt olyan megbízatása, amely lehetőséget nyújtott volna számára, hogy kíséretének tagjait egyházi méltósághoz, vagy javadalomhoz juttassa. Oklevél tanúskodik róla, hogy Jakab bíboros eljárta egy a váradi püspökséggel kapcsolatos ügyben.⁹ IX. Gergely pápa 1232. december 23-án adott felhatalmazást neki, hogy orvosolja a váradi püspökválasztásban elkövetett hibát. A pápa által hibának nevezett bonyodalmat az okozta, hogy Sándor váradi püspök 1230-ban bekövetkezett halálát követően két jelölt is volt a püspöki székre, mégpedig Osl nembeli Benedek, esztergomi olvasókanonok, valamint Primogenitus pápai subdiakónus. A káptalan megoszlott a két jelölt támogatásában, bár minden valószínűség szerint Benedek mögött sorakoztak fel többen. Erre mutat legalábbis az, hogy a későbbiekben Benedek töltötte be a püspöki méltóságot.¹⁰ Források hiányában nem ismerjük Pecorari Jakab váradi eljárásának részleteit, eredménytelensége azonban nyilvánvaló; Benedek nem adta át a püspökséget a pápa jelöltjének, a korszak oklevelei továbbra is egyöntetűen őt tüntetik fel Várad püspökének.

Egyébként nem ez volt az egyetlen eset, hogy a váradi püspökség ellenálljon egy pápai határozat végrehajtásának. Éppen ebben az időben zajlott István váradi főesperes címétől való megfosztásának ügye is. István korábban több peres ügyben helyettesítette Sándor püspököt, s talán ő viselte a székesegyházi főesperesi méltóságot. Amikor azonban István gyilkosság gyanújába keveredett, püspöke e vád miatt eltiltotta az egyházi szolgálatától. A főesperes fellebbezése a pápához annyi eredményt hozott, hogy az egyházfő egy alacsonyabb egyházi javadalomba való áthelyezésére utasította a püspököt. A pápai határozatnak azonban a püspökség ellenállása miatt még 1236-ban sem sikerült érvényt szerezni.¹¹

A váradi püspökség e két, egyaránt az 1230-as évek elején bonyolódó problémája könnyen lehetővé tenné, hogy Rogierus itteni méltóságnyerését közvetlenül összefüggésbe hozzuk velük. Erre vonatkozó adatok híján azonban a lehetőséget sem meg-

⁶ KATONA, STEPHANUS: *Historia critica regum Hungariae stirpis Arpadianae* VI. 132. és FEJÉR CD IV/2. 57.

⁷ Rogierus érsek oklevelei közül többet kiadott SMĀČIKLAS, T. a *Diplomatički Zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije, Slavonije* című okmánytárának IV. és V. kötetében. [Zagreb, 1906., 1907.]

⁸ Az egyik legismertebb példa, hogy Fülöp fermói püspök, pápai legátus kíséretéből tizenöt klerikus jutott kanonoki javadalomhoz Magyarországon. THEINER I. 327. [544. sz.]

⁹ FEJÉR CD III/2. 307–310.

¹⁰ A még hosszú évekig eltartó huzavonáról: BUNYITAY VINCE: A váradi püspökség története az alapítástól a jelenkorig I. Nagyvárad, 1883. 99–100.

¹¹ U. o. 96–97. és II. 61.

erősíteni, sem elutasítani nem tudjuk. Az a pápai oklevél, amelyből arról értesülünk, hogy Jakab bíboros Rogeriust bízta meg IX. Gergely tájékoztatásával a magyar ügyekben, nem említi meg a váradi főesperességet, hanem csak a káplánságot Rogerius neve mellett. Jakab bíboros váradi ügyintézője megelőzte káplánja római útját, mégsem lehet teljes bizonyossággal állítani, hogy a pápánál való jelentéstételkor Rogerius még nem viselhetett hivatalt Váradon. A pápa számára ugyanis annak a hangsúlyozása volt a fontos oklevelében, hogy értesüléseit hiteles forrásból, Jakab káplánjától szerezte, s az emellett teljesen elhanyagolható körülménynek bizonyult, hogy e káplán mellesleg még milyen méltóságot visel.¹² Összességében az semmiképp nem tűnik valószínűtlen feltevésnek, hogy Rogerius Pecorari Jakab váradi ügyintézője kapcsán jutott itt főesperességre. Bizonytalan, hogy a bíboros a pápai akarattal szembeszegülő váradi káptalan pozícióit igyekezett-e Rogerius főesperesi címhez juttatásával meggyengíteni, s ezzel kívánta adandó alkalommal a Szentszék javára fordítani az erőviszonyokat, vagy egyszerűen csak megfelelő jövedelemforrást talált itt káplánja számára, s kieszközölte kinevezését. Akár így, akár úgy történt, vagy ha esetleg Rogerius mégis csak később jutott tisztséghez Váradon, az egészen bizonyos, hogy ő is szerepet kapott a fentebb elmondott két váradi probléma rendezésében, hiszen azok az évtized végéig sem oldódtak meg. Benedek ügye csupán 1243-ban zárult le, amikor IV. Ince áthelyezte őt a győri püspökség élére.¹³

Rogerius második, oklevelben fennmaradt említése is számos találgatásra ad alkalmat. Ez az oklevél képezi az alapját annak az általánosan elterjedt nézetnek, hogy Váradot elhagyva Sopronban lett főesperes. Turchányi Tihamér, Rogerius életútjának és művének máig legalaposabb feldolgozója¹⁴ úgy vélte, hogy a Siralmas ének is itt készült el, mivel a műben a mai Dunántúlt következetesen Dunán inneni résznek nevezi a szerző. Azt is tudjuk, hogy néhány hónappal Rogerius előtt került a győri püspöki székbe Váradról Benedek püspök is, ám e tény esetleges összefüggései Rogerius áthelyezésével adatok híján ma már feltárhatatlanok. A szóban forgó oklevél szövege a bizonytalan találgatások mellett is felvet azonban egy problémát, nevezetesen azt, hogy korántsem szabad tényként kezelni Rogerius soproni főesperességét. A pápa a diploma tanúsága szerint hajlandó hozzájárulni a Sopronban letelepedni kész Rogerius Váradról való áthelyezéséhez, amennyiben az előtte előadottak megfelelnek az igazságnak. Úgy tűnik a főesperesség elnyerésének az volt a feltétele, hogy viselője letelepüljön Sopronban.¹⁵ Nyitott kérdés az is, hogy miért kell a soproni letelepedést vállalni, amikor a korszakban a főespereseknek a káptalani székhelyre történt beköltözése a jellemző és az általános, de azt sem tudjuk, hogy Rogerius végül is valóban eleget tett-e ezen feltételnek. Több megfontolás azt sejteti, hogy nem. Ezek számbavétele pedig ismét átvezet kiindulópontunkhoz, annak mérlegeléséhez, hogy mennyire kötötték tisztségei Rogeriust Magyarországhoz.

¹² Jakab bíboros is csak káplánjaként említi 1234. február 2-án kelt oklevelében [A Pannonhalmi—Szent—Benedek—rend története. I. Bp. 1902. 728. 140. sz.] Cognoscens kanonokot, aki a másik káplánia volt Magyarországon, míg az olyan oklevelekben, amelyeket nem a bíboros adott ki a káplánság mellett ott van Cognoscens esztergomi kanonoki címe is. Pl. a beregi egyezmény szövegében; 1233. augusztus 20.: THEINER I. 116. [198. sz.]

¹³ THEINER I. 186. [344. sz.]

¹⁴ TURCHÁNYI TIHAMÉR: Rogerius mester Siralmas éneke a tatárjárásról. Századok 1903. 412—430. és 493—514.

¹⁵ L. fentebb a 4. sz. jegyzetben. „... mandamus, Quatenus inquisita super hoc diligentius veritate, si rem inveneritis ita esse, dilecto filio, Magistro Rogerio, Capellano Venerabilis Fratris nostri — Episcopi Praenestini, Archidiaconatum, quem in Varadiensi Ecclesia obtinet, resignare, ac in eodem Soproniensi residere parato, dictum Archidiaconatum, amoto ab eo quolibet illicito detentore, auctoritate nostra conferre curetis.”

Az áthelyezésről tudósító oklevél még mindig Pecorari Jakab prenestel püspök káplánjaként említi őt. Bizonyos, hogy a káplánságot Jakab haláláig megtartotta. Az 1240-es években Rogerius nem lehetett felettese mellett, mert a tatárjáráskor bizonyosan Magyarországon volt, Jakab bíborost pedig 1241 májusa és 1243 májusa között II. Frigyes császár tartotta fogságában.¹⁶ Azt azonban aligha lehet elfogadni, hogy Rogerius már korábban, váradi tisztségszerzésével kikerült patrónusa környezetéből, hiszen akkor káplánságát is elveszítette volna. Számára éppen a Jakab mellett teljesített szolgálat tette lehetővé a javadalomhoz jutást, és az egyházi pályán való előmenetelt. Ismert, hogy a korszakban Pecorari Jakab meghatározó személyiség volt a pápai diplomáciában; ő volt IX. Gergely legközelebbi munkatársa. Ha Rogerius még az 1230-as években Magyarországra települt volna, kevésbé élvezhetné ezen összeköttetés előnyeit az egyházi hierarchiában való emelkedés és anyagi gyarapodása tekintetében. Meglehet, hogy a váradi főesperesség felcserélése iránti törekvés mögött is ilyen természetű indítékot kell keresni. Az elpusztult Váradról befolyó jövedelmek megcsappantak a korábbiakhoz képest, és új javadalomra volt szüksége. Talán az sem véletlen, hogy a kérdés Pecorari Jakab szabadulása után merült fel, amikor már közbenjárhatott a pápánál Rogerius érdekében. Mivel a soproni főesperesség feltétele az ottani letelepedés volt, ennek Rogerius tartósan nem tudott eleget tenni. Vagy nem fogadta el a felkínált cserét, vagy ideig-óráig tett eleget a pápai akaratnak, vagy Jakab bíboros elérte IV. Incénél, hogy káplánja javadalmasként bírja a soproni főesperességet.

Amikor 1249-ben spalatói érsek lett, nem említi a kinevező bulla ezt a hivatalát. Szó esik viszont arról, hogy Toletanus János bíboros káplánjaként nyerte el az érseki széket. Spalatói Tamás elbeszéli, hogy Rogerius csak patrónusa közbenjárására kapta meg a spalatóiak jelöltjével szemben IV. Incétől az érsekséget.¹⁷ Rejteget még egy problémát a kinevező oklevél. Rogeriust a következőképpen nevezi meg: „... dilectus filius magister Rogerius, Capellanus dilecti filii nostri, I[ohannis] tituli S. Laurentii in Lucina presbiteri cardinalis, Canonici Zagradiensis ...”¹⁸ Ebben a formában a zágrábi kanonokságot Toletanus Jánosra kellene vonatkoztatnunk, ami teljességgel ellentmond a bíboros életútjáról ismert adatoknak, és feltétlenül ki is zárható. A zágrábi kanonoki cím csak Rogerius kapcsán merülhet fel, s valószínűleg a kiadó hibájából áll a cím nominativus helyett genitivusban. Így, ha betöltötte egyáltalán a soproni főesperességet, azt valamikor zágrábi kanonokságra cserélte fel. Mikor milyen körülmények között, és milyen feltételekkel, sajnos adatok hiányában nem válaszolható meg. Sajnos arról sincsenek pontos ismereteink, hogy mikor került az angol származású cisztercita bíboros, Toletanus János szolgálatába. A terminus post quem Pecorari Jakab halálának időpontjában, 1244. június 26-ában jelölhető meg. Toletanus Jánost 1243 nyarán nevezte ki a pápa bíborossá,¹⁹ s ezt követően alakult ki a bíboros kísérete. A bíboros életútját feldolgozó Hermann Grauert Rogerius mellett négy káplánjáról tesz említést az 1245—1253 közötti évekből.²⁰ Valamennyien angol származásúak, közülük három magas egyházi méltóságba jutott; a bíboros közbenjárásával szereztek apátságot, pápai káplánságot, illetve püspökséget. János

¹⁶ ALMÁSI TIBOR: Rogerius egyházi felettesei. Szeged, 1986. [Kézirat.] 119—131.

¹⁷ GOMBOS III. 2250.

¹⁸ L. fentebb, a 6. jegyzetben.

¹⁹ EUBEL, CONRADUS: Hierarchia Catholica Medii Aevi sive Summorum Pontificum, S. R. E. cardinalium ecclesiarum antistitum series ab anno 1198 usque ad annum 1431 perducta. Tom I. Regensburg, 1898. p. 7.

²⁰ GRAUERT, HERMANN: Meister Johann von Toledo. In.: Sitzungberichte der philosophisch—philologischen und der historischen Classe der königl. bayer. Akademie der Wissenschaften zu München. München, 1902. 111—347., különösen 128—129.

bíboros pályafutásáról tudjuk, hogy erős elkötelezettséggel képviselte az angol királyság politikai érdekeit a Szentszéknél, s ennek megfelelően környezetét is elsősorban angol egyháziak alkották. Érdeklükben többnyire sikerrel interveniált a pápánál egy-egy magas egyházi méltóság megszerzése kapcsán. Mindez jól jelzi nagy befolyását a pápára. Feltehetően komoly pozíciót jelentett János bíboros káplánjának lenni. Hogyan került Rogerius az angol kardinális szolgálatába? Mindössze néhány támpontunk van a találgatásokhoz, forrásunk nincsen. Toletanus János együtt raboskodott Pecorari Jakabbal a szicíliai királyság börtöneiben.²¹ Talán ez a körülmény adott közvetlen segítséget Rogeriusnak a káplánság elnyeréséhez. Alapvetően azonban mégis annak kell jelentőséget tulajdonítanunk, hogy Rogerius éppen elveszítette felettesét és patrónusát, a viszonylag frissen bíborossá kreált Toletanus János pedig ez idő tájt alakította ki kíséretét. A tudományáról és műveltségéről általánosan ismert bíboros²² nyilvánvalóan jól tudta hasznosítani a művelt, az egyházi ügyintézésben jártas, és Pecorari Jakab mellett komoly diplomáciai tapasztalatokra szert tett Rogeriust.

Abban az esetben, ha Rogerius már az 1230-as években Magyarországon maradt, nem lehet magyarázatot adni arra, hogy miért és hogyan került János bíboros kíséretébe az 1240-es évek közepén. Mint Sopronba települt főesperes ezt nem érthette el. Egyébként is az a néhány ismert adat, amelyek pályájáról fennmaradtak, mind úgy mutatják, mint aki jó kapcsolatokkal rendelkezett a kúriánál. Ezért ajánlotta bíboros felettesének a Siralmas éneket, s nem valamelyik magyarországi egyházi előljárójának, ezért foglalkozott személyesen a pápa főesperessége felcserélésének ügyével, s ezért talált magának Pecorari Jakab halála után is új patrónust, aki azután érsekséget szerzett számára. 1249 után már csak mint spalatói érsek szerepelt a forrásokban, káplánságáról többé nem esik szó. Voltaképpen egyetlen komoly megfontolás szól amellett, hogy már 1249 előtt letelepülhetett Magyarországon, mégpedig az az alapos tájékozottság a magyar viszonyokban, amely tetten érhető a Siralmas ének lapjain. Ám ez a tény korántsem vezet áthidalhatatlan ellentmondáshoz, ha az imént megfogalmazottakkal állítjuk szembe. Szó szerint el kell fogadni azt, amit Spalatói Tamás jegyzett fel Rogerius érseksége előtti pályájáról: „Egyházi személy volt, egy bizonyos bíboros, Toletanus János káplánja, aki gyakran szokta őt privát és egyházi ügyek elintézésére Magyarországra küldeni.”²³ Tamás ugyan tévedett a megbízó személyét illetően, mert nem tudott Rogerius korábbi feletteséről, de feltétlenül helyesen tudósít Rogerius szolgálatainak természetéről. Ezen magyarországi megbízatásai során bőségesen szerezhetett ismereteket IV. Béla királyságának állk potairól. Valószínűleg az ilyen utak alkalmával intézte el a magyarországi javadalmaival kapcsolatos dolgokat is. Könnyebben megtaláljuk a Siralmas énekben megragadható történetírói látásmód gyökereit is, ha ezeket az írónak a szentszéki diplomáciát irányító bíborosok mellett teljesített szolgálatában keressük. A politikai érdekviszonyok pontos, átfogó feltárásának és elemzésének képessége ebben a közegben egészen természetes, míg ugyanezt aligha kínálhatná az a káptalani közeg, ahol Rogerius közel egy évtizedes főesperesi szolgálatot teljesített volna.

Mindent összegezve úgy tűnik, hogy 1249 előtt Rogerius csak mint javadalmas töltött be egyházi tisztségeket Magyarországon, a tényleges szolgálatot helyettesek látták el. Számára az egyházi felettesei mellett teljesített káplánság volt az elsődleges.

²¹ Ryccardi de Sancto Germano notarii chronica. Monumenta Germaniae Historica. Scriptores XIX. Ed. PERTZ, G. H., Hannoverae, 1846., 383.

²² GRAUERT: i.m. 150.

²³ GOMBOS III. 2250.: „Fuerat autem clericus, capellanus cuiusda mcardinalis Johannis Toletani, quem frequenter pro suis et ecclesie negotiis procurandis in Hungariam mittere solitus erat.”

E szolgálat megkövetelte a magasfokú iskolázottságot, az egyházi adminisztrációban való használhatóságot, de ugyanakkor jó esélyeket adott neki az előmenetelre is. Miként 1233-ban Pecorari Jakab magyarországi legációja kapcsán, Rogerius többször kapott feletteseitől önálló megbízásokat. Ilyenek elintézésére többször jött Magyarországra, ahol egyébként is meg kellett fordulnia a javadalmával kapcsolatos dolgok miatt. Feltehetően egy ilyen útja során érte itt őt a tatárjárás. Hogy indokolt-e javadalmakról beszélni, eldönthetetlen. Váradon hosszú ideig övé volt az egyik főesperesi hivatal, Sopronban ugyanez már erősen kérdéses, miként zágrábi kanonokságáról sem tudunk semmi biztosat.

T. Almási

REMARQUES SUR LES FONCTIONS DE ROGERIUS EN HONGRIE

Le nom de Rogerius, auteur de la geste *Carmen miserabile*, et qui est d'origine italienne, n'est connu qu'après des sources concernant la Hongrie. L'étude examine le problème suivant : les dignités ecclésiastiques obtenues en Hongrie l'ont-elles définitivement lié à la Hongrie ou bien en a-t-il retiré seulement les bénéfices et de fait avait-il des fonctions de vicaire auprès de ses supérieurs archevêques? Étant donné que sa montée dans l'hierarchie ecclésiastique plus tard est due avant tout à ses patrons, ses relations ont difficilement été interrompues avec ces derniers avec son élection de domicile définitive en Hongrie. D'abord, il s'est procuré une prébende d'archidiaque à l'évêché de Várad, plus tard, peut-être avait-il la fonction d'archidiaque à Sopron, et il se peut qu'avant 1249, avant de devenir archevêque de Spalato, il ait retiré les bénéfices d'une fonction de chanoine. Par délégation de ses supérieurs il est plusieurs fois venu en Hongrie, c'est pourquoi il connaissait bien les conditions hongroises, c'est ce que *Carmen miserabile* nous révèle sur Rogerius.

T. Альмаши

К ВОПРОСУ О САНЕ РОГЕРИЯ В ВЕНГРИИ

Имя Рогерия, автора гесты «*Carmen miserabile*» итальянца по происхождению, известно только из источников, связанных с Венгрией. В статье рассматривается вопрос о том, что полученные в Венгрии саны прикрепили ли его к Венгрии окончательно, или же он только получал их доходы, а на самом деле при кардиналах служил капелланом. Так как его восхождение по церковной иерархии происходило в первую очередь благодаря его патронам, едва ли прервались его связи с ними после того как он окончательно переселился в Венгрию. Сначала он получил архидиаконскую бенефицию в варадском епископстве, а затем, быть может, он получил архидиаконство в Шопроне, а также предполагается, что до 1249 г., непосредственно перед его назначением архиепископом в Шпалато, он пользовался доходами каноника. По поручению своего начальства он несколько раз побывал в Венгрии, отсюда его осведомленность о венгерских отношениях, о чем свидетельствует «*Carmen miserabile*» в связи с Рогерием.